

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

PROVINCIAL LIBRARY

ПРОЛЕТАРИ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Address:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.
Winnipeg, Man., Canada.

UKRAINIAN LABOR NEWS
Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday.

Address:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.
Winnipeg, Man., Canada.

PIK VII

4. 32.

СВБОТА, 14. БЕРЕЗНЯ 1925.

WINNIPEG, MAN.

SATURDAY, MARCH 14th, 1925.

No. 32.

VOL. VII.

ЮНІЙНІ ПРОВІДНИКИ ОСТЕРІГАЮТЬ ПРЕМ'ЄРА НОВОЇ СКОШІЇ.

Будуть уважати його відповідальним за безпорядки й можливе кровопролиття, якщо він не зарядить положенню.

СІДНІ, 12. березня. — Дж. В. МекЛовд і А. А. МекКей, президент і секретар 26-го округу "Юнайтед Майн Воркерс оф Америка", вислали до прем'єра Нової Скошії, Армстронга, остро написаний лист, в якому закликають прем'єра викрут і невиріне представлявання справи.

Майнерські провідники остерігають Армстронга, що як він не буде робити ніяких заходів, щоб усунути наслідки серед майнерів, а також дозволити на спровадження посторонніх робітників до майнів в Новаї Скошії, то майнери будуть уважати його відповідальним за безпорядки й можливе кровопролиття.

СКЛИЧУТЬ КОНФЕРЕНЦІЮ В СПРАВІ ЗРЕФОРМУВАННЯ СЕНАТУ.

Парламент ухвалив внесок, щоб між федеральними й провінційними урядами відбулася нарада в цій справі.

ОТТАВА, 11. березня. — 120 голосами до 32 доміняльній парламент ухвалив вчора внесок, щоб скликати конференцію між федеральними й провінційними урядами в справі зреформування канадського сенату.

Щоб це досягнути, треба поробити відповідні поправки до Бритиш Норт Америка акт, над чим власне й має застановитися конференція.

що провінційна поліція задумує рекрутувати спеціальну охорону для спровадження робітників, і висловлюється надію, що прем'єр не дасть публичних грошей, за які можна нагодувати голодних жінок і дітей, на рекрутування такої поліції.

ГАЛФАКС, 12. березня. — Прем'єр Армстронг оповісти, що провінційний уряд ніколи не задумував спровадити робітників для догляду майнів.

Фармерський посол до парламенту Нової Скошії заявив, що поставити внесок, щоб наважити його відповідальним за безпорядки й можливе кровопролиття серед майнерів на місці.

ЗАКАВКАЗЬКА РАД. ФЕДЕРАЦІЯ РОБИТЬ ВЕЛИКИЙ ПОСТУП.

Голова уряду Федерації заявляє на з'їзді Ц.В.К., що продукція вугля досягла 90 проц. передвоєнної продукції.

ТІФЛІС, Грузія, 7. березня. — На вчорашній сесії з'їзду Всесоюзного Центрального Виконавчого Комітету вугледобування 4-годинний доклад Оракашавілі, голова Ради Народніх Комісарів Закавказької Федерації. В своїй доповіді він представив політичне й економічне положення Кавказу.

Доклад виказує, що тільки радянська влада зуміла довести до мирного співжиття серед 100 різних національностей, що заселяють Кавказ. Завдяки радянській владі Кавказ розвивається тепер на економічному й культурному полі. Докладчик заявляє, що продукція вугля зросла до 90%

передвоєнної продукції, а експорт марганця до 75% передвоєнної експорту. Нафтова продукція з кожним днем зростає і невагом розпочинається будова нових нафтопроводів з Баку до Батуму.

Щодо різниці, то в останньому році було засіяно 95% передвоєнної площі. Шкільництво виказує, що число учеників в порівнянні зі станом перед війною більше чим подвоїлося. Учительський персонал зріс о 12,000 учителів. Як дає радянська влада про освіту, на це вказують бюджет, в яких 55% всіх видатків йдуть на освітні та культурні цілі.

ДЕ ВАЛЕРИ НЕ ВПУЩЕНО ДО БЕЛЬГІЇ.

БРУКСЕЛЯ, Бельгія, 11. березня. — Бельгійське правительство заборонило ймовірно де Валери, ірландському республіканському провідникові, вступ до Бельгії, де його запрошено виступити серією лекцій.

Допомоговий комітет міської ради в Вінніпегу оповідає, що на допомогу безробітним місто видало дотепер \$180,790. В 1923-24 р. на допомогу без-

робітним видало \$153,325. В цю допомогу є вже включене й плачення ренту для деяких безробітних.

ВАРШАВА, 12. лютого. — Львівські газети щодня переповнені тривожними звістками про голод, що поширюється на західній Україні. На Холмщині українські села, не маючи хліба й насіння, під загрозою голоду вимагають від уряду, щоб він негайно організував комітети допомоги голодним. (Рату.)

Смерть Сун Ят Сена, президента Пол. Китаю

ПЕКИН, Китай, 12. березня. — Др. Сун Ят Сен, голова полуднево-китайського уряду, помер сьогодні в Кантоні. Він був хорий близько шість тижнів. Смерть спричинив рак в жолудку.

Сун Ят Сен був першим тимчасовим президентом Китаю і його називали "батьком республіки" та "Джорджем Вашингтоном Далекого Сходу". Він розпочав свою першу революцію проти цесарської династії Манчу в 1895 р. Перед тим він постійно атакував китайського цесаря в газетних статтях через більше як 15 років.

Потім слідували інші революції, аж поки не прийшла побида в 1911 році, коли китай-

ський народ скинув ярмо цесарів і вибрав Сун Ят Сена першим президентом нової республіки.

Пізніше, однак, він зрештою вів в користь Юан Ші Кая, губернатора провінції Чігді. Зробив він це ради того, щоб об'єднати цілу державу під одним проводом.

Юан Ші Кай, хоч став президентом, був в дійсності монархістом і сам хотів стати цесарем. Китайці, які зазнали вже свободи, не хотіли з цим погодитися і повалили Юан Ші Кая.

В дальших роках Китай був названий республікою з президентом, кабінетом і парламентом в Пекіні. В дійсності країною правили провінційні військові губернатори і закор-

донні капіталісти.

В 1921 р. китайський парламент одностайно вибрав Сун Ят Сена президентом китайської республіки. Але він не міг поклати військових губернаторів на півночі і по героїчній боротьбі задержав під своєю владою лише Полудневий Китай з головним містом Кантоном.

Через 20 років на голову Сун Ят Сена була наложена ціна в сумі \$500,000. Дуже часто він мусів втікати з краю або ховатися.

Др. Сун Ят Сен уродився в Гонолулоу в 1862 р. Він скінчив медичний факультет в Гонг Конг. По перекоханню Сун Ят Сен був соціалістом і прихильником радянської влади.

КОМУНІСТИ В ФРАНЦІЇ РОЗБИВАЮТЬ ВІЧА СОЦІЯЛ-ПАТРІОТАМ.

ПАРИЖ, 7. березня. — Комуністи розбили тут вчора два соціалістичні віча і не дали спромоти соціалістичним промовцям докінчити свої промови.

На одному з тих віч комуністи побили провідника соціаліста Л. Біама, заявляючи ворогом комуністів і зрадника робітничої справи.

Буржуазна преса, коментуючи останні виступи комуністів проти католиків, а тепер проти соціалістів, підносить знову аярм про "червону небезпеку" та закликає уряд Ерію, щоб ужив як найостріших метод, аби положити кінець нападам комуністів.

Националістична преса з великим страхом стверджує сильний зріст впливу комуністів серед робітництва.

ІТАЛІЯ І АЛЬБАНІЯ ПОРОЗУМІЛИСЯ ЩОДО НАФТИ.

РИМ, 12. березня. — Оповідано, що Італія і Альбанія прийшли до угоди відносно спору між Італією, Альбанією і "Англо-Першинг Ойл Ко." ізза нафтових концесій, у ділянку Альбанією цій компанії.

Альбанія підписала угоду, якою зобов'язалася надати Італії право на видобування нафти.

БРИТИЙСЬКА АРМІЯ НА СУШІ МАЄ 160,600 ЛЮДЕЙ.

ЛОНДОН, 12-го березня. — Бритійська сухопутна армія в 1924-25 р. буде числити 160,600 людей, себто о 1,000 людей менше як в минулому році. Видатки на вдержання тої армії будуть вносити \$44,500,000, а минулому року вони вносили \$45,000,000.

КОПАЛЬНІ ВУГЛЯ В БЕЛЬГІЇ ЗМЕНШУЮТЬ ПРАЦЮ.

БРУКСЕЛЯ, Бельгія, 12. березня. — Багато бельгійських вуглевих копальень були примусовно зменшити працю о один день на тиждень в наслідок конкуренції вугля з закордоном. Вони відправили також своїх чужоземних робітників. На складах вугля в Бельгії нахордиться тепер 2,000,000 тон, нечувану дотепер кількість.

БЕРЛІН, 12. березня. — Сьогодні зарплати д-ра Вальтера Сімона як тимчасового президента німецької республіки на місце помершого президента Фрідріха Еберта.

ФРАНЦУЗЬКИЙ ПОСОЛ ЕРБЕТ ПРО ПОЛОЖЕННЯ В РАД. СОЮЗІ.

Представник французького уряду в Москві каже, що відродження господарства С.Р.С.Р. йде скорим темпом.

ХАРКІВ, 12. лютого. — Французький посол в Москві Ербет в розмові з представниками радянської преси заявив:

"Всі факти життя Радянського Союзу, з якими я вже познайомився, говорять, що відродження господарства Радянського Союзу йде швидким темпом вперед."

"За найбільше досягнення я вважаю переведення в життя грошової реформи. Віддавши Державний Банк, я оглянув державні золоті запаси й золоті радянські червонці нового випуску."

"Треба, щоб французький наряд як найкорше познайомився з господарськими успіхами Радянського Союзу. Між іншим, дуже бажано, щоб Радянський Союз взяв широкую участь в міжнародній виставі електропромисловости в Греноблі."

"Беручи участь в цій виставі, Радянський Союз, на мою думку, матиме змогу познайомити Францію з великими успіхами Союзу в галузі електропромисловости."

Голод на українських землях під Польщею

В минулому числі нашої газети ми подавали звідомлення Рату з Варшави про голод на українських землях під Польщею. Поще подаємо уривки з львівських українських газет, які бодай вчати малюють застрашаюче положення в Галичині, на Волині, Поліссю, Холмщині й Підляшю. І так львівське "Діло" пише:

"Тривожні вісті йдуть зі сід. Зі всіх сторін української національної території під Польщею, зі всіх її закутків: з Волині й Полісся, з Холмщини й Підляшя, з Покуття й Поділля, з гір і долів вже сьогодні

знімається тривожний крик, проноситься важкий стон і зов. Повогом йде, ступає цар-голод і сіє жах довкола себе, і вантажем важкої журби кладе на батьків і матерей, і викликає страхотливі переспективи на найблищі дні, тижні, місяці. Положення стає крайньо невнимосиме, просто катастрофальне."

Знову "Громадський Голос" приносить такі страшні вісті: "Вже при кінци грудня тисячі нашого народу під Польщею голодувало..., а коли не буде скорішої помочи, то під кітень зачнуть вимирати цілі села."

І від себе дає "Громадський Голос" таку порадку:

"Щоб зарадити принайменше в певних нагалих випадках — треба, щоби головово в гірських повітах, де вже давно нема хліба, завязався комітет помочи голодуючим. Сей комітет повинен в першу чергу перейти хата від хати (бо з деяких хат вже навіть не виходять), і зібрати фактичний матеріял про те, кільки потребує голодуючі. З другої сторони комітет повинен зібрати добровільні жертви в самій своїй громаді для найбільш потребуючих."

КУРДСЬКІ ПОВСТАНЦІ ЗАГРОЖУЮТЬ МОЗУЛЬСЬКОМУ РАЙОНОВІ.

Турецький уряд висилає денно чотири поїзди війська через Сирію до Курдистану на задоволення повстання.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 12. березня. — Шеїк Саїд і його 10,000 кінних курдських повстанців поспішно йдуть в напрямку Мозульського кордону. Шеїк палить за собою всі мости.

Повстанці Саїда хотіли заняти Діярбекір, а коли це ім після 12-годинного бою не вдалося, вони почали гнати до Мозуля, щоб звідтам турбувати Туркію. В Діярбекірі нахордиться 7 або 8 тисяч турецького війська.

Туркі висилають тепер чотири поїзди військ денно до Курдистану через Сирію, однак сумнівим є, чи їм вдасться не допустити до настану Курдів на Мозуль.

Побічні лінії багдадської залізничної до Урфи й Мардіну нахордиться в руках Курдів. Турецький уряд звернувся до національного зібрання в Ангорі, щоб воно ухвалило 10 мільонів фунтів (стерлінгів ?) на видатки в зв'язку зі задоволенням повстання.

НАПАД ПОЛЬСЬКИХ ШПИКІВ НА КОМУНІСТИЧНОГО ПОСЛА.

Безробіття в Лодзі прибирає грізні розміри; в лодзьському районі відбуваються демонстрації голодних.

ВАРШАВА, 12. лютого. — Безробіття в Лодзі прибирає загрозливі розміри. В лодзьському районі відбуваються демонстрації голодних і безробітних.

Кінна поліція й жандармерія розганяє безробітних, стріляє в них. В неділю в Лодзі повинен був відбутися величезний мітинг протесту. Чекали, що на ньому виступить комуністичний посол Войтук. Мобілі-

зована поліція розігнала присутніх. Коли Войтук прибув на місце, там нікого не було. Коли Войтук сів у поїзд, що відходив до Варшави, на нього напали кількох шпиків, вихопили папери і портфель. Замість украдених паперів, шпиків всунули наперед пригтовлені прокламації. Вони думали затіяти процес, але провакація не вдалася.

ФРАНЦІЯ ПЛАНУЄ БУДУВАТИ НОВУ БАЗУ ДЛЯ АЕРОПЛЯНІВ.

ЛОНДОН, 7-го березня. — Французький уряд планує будувати нову базу для аеропланів-великанів недалеко Шербурга, 60 миль від найбільшого англійського побережжя і лише 150 миль від Лондону.

Як подає "Дейли Кронікл", ці величезні машини будуть нахордитися під землею під о-

хороною сталевих щитів. Протягом кількох годин вони зможуть знищити цілий Лондон.

В той сам час Франція удержує під зброєю найбільшу армію в Європі.

Все це свідчить, що Франція не змагає до мира, як це на кожну кропі заявляють її державні мужи.

В ЖИТОМІРІ СПАЛЕНО ПОПА ПОЛЯКА.

Радянська влада каже, що цей злочин поповрили агенти польської розвідки для провокації.

КИЇВ, 10. березня. — З Житомира на Волині повідомляють, що там невідомі люди спалили польського попа Федука, обливши його передтим нафтою.

Радянська влада каже, що цей злочин поповнено завдяки польським агентам для провокації.

Піп Федуківич звернувся був недавно до папи римського з листом, в якому жадувався на те, щоб робляться спроби навіяти польському духовенству в Радянському Союзі ролю шпівонів Польщі.

Це правдоподібно й привело до пмісти польських тайних агентів на Федуківичові.

ПОСОЛ КИРКВУД ПОВЕРТАЄ ДО ПАРЛЯМЕНТУ.

ЛОНДОН, 11. березня. — Бритійський парламент зняв вчора суспензу робітничого посла Дейвіда Кирквуда, який був виключений з засідань парламенту за перебування промови Остена Чемберлейна, британського міністра закордонних справ.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 10. березня. — Оповідано сьогодні, що після 12-годинного бою турецькі війська відвер-

ли 5,000 повстанців під проводом шеїка Саїда, які старалися захопити Діярбекір.

УСУНУЛИ СЕН. ЛЕДА З ГОЛОВИ КОМІСІЇ.

ВАШІНГТОН, 10. березня. — Республіканська більшість в сенаті усунула сенатора Леда з Норт Дакоти з голови комісії публичних земель. Лед є сторонником сенатора Ла Фолета. Цей крок зроблено помімо поради сенатора Бори, щоб Леда оставити на його становищі.